

Kissinger na 100: Dědictví s lekcemi pro nás všechny

 nationalinterest.org/feature/kissinger-100-legacy-lessons-us-all-206468

12. května 2023

27. května oslaví Henry Kissinger své sté narozeniny a dlouhý život výjimečných významů ve dvou vysoce konkurenčních světech diplomacie a idejí.

Na útěku z nacistického Německa se Kissinger dostal do Spojených států v roce 1938 jako knižní teenager bez bezprostředních vyhlídek. O třicet let později velel zahraniční politice USA, nejprve jako poradce pro národní bezpečnost, poté jako emblémový ministr zahraničí dvou prezidentů, Richarda M. Nixona a Geralda R. Forda. V roce 1973 se podělil o Nobelovu cenu míru.

Během čtyř let ve funkci ministra zahraničí pomohl ukončit nejkontroverznější americkou válku, oddělil Čínu od Ruska (hegemonní mocnost, která poháněla čínského vůdce k moci) a

překreslil hranice několika národních států. Jeho knihy, skutečné dveřní zarážky napěchované pečlivým výzkumem a blízkými argumenty, se nadále šplhají na seznamy bestsellerů a přitahují pozornost vůdců a myslitelů po celém světě. Desítky let poté, co opustil úřad, s ním nadále konzultují generální ředitelé, kandidáti na prezidenta a bookers síťových televizí.

Centrum strategických a mezinárodních studií, kterému předsedá další velký muž, patriot a jeden z nejosvícenějších mužů amerického establishmentu, John Hamre, uspořádalo recepci na počest Kissingera na oslavu jeho mimořádných úspěchů. Hamre začal přezkoumáním historie a Kissingerovy značky na ní.

Nejprve byla vietnamská válka. Když se blížil smrtící prezidentský úřad, Vietnam se dostal do smrtelné patové situace. Rok začal Northovou masivní ofenzívou Tet, kterou Spojené státy zoufale odrazily. V září přestal Viet Cong existovat jako samostatná bojová síla, ale to pro Spojené státy neznamenovalo žádné vítězství. Severovietnamská armáda se s rostoucími divizemi sovětských tanků, letadel a stále účinnějších protiletadlových střel stávala stále smrtící silou. Dokud SSSR a Čína podporovaly Sever, Spojené státy ho nikdy nemohly porazit.

Patová situace byla evidentní a rozdělila Ameriku. Protesty, protiválečné i proválečné (provojácká „revolta“ v Central Parku byla jedním z největších protestů v 60. letech 20. století), rozdělily Ameriku. V televizi viděli Američané hořící trosky v Saigonu a hořící draftové karty v Seattlu. Veřejnost byla z války unavená.

Byl to Kissinger, kdo vedl mírová jednání. Ano, Jižní Vietnam se zhroutil v roce 1975. Ale o dva roky dříve se americké armádě podařilo bezpečný a především důstojný ústup.

Právě Kissingerovi vděčíme za slavnou politiku uvolnění napětí se Sovětským svazem. Spojené státy a SSSR se poprvé dohodly na výrazném zpomalení závodu v jaderném zbrojení. V důsledku toho

došlo k deeskalaci několika regionálních konfliktů. Jaderná válka se vyhnula a životy byly ušetřeny v jihovýchodní Asii, jižní Africe a mezi tichomořskými ostrovy – všude tam, kde komunistické partyzány bojovaly s místními nástupnickými státy koloniálních mocností.

Aby posílila pozici Ameriky v Asii, Nixonova administrativa uzavřela diplomatické sblížení s pevninskou Čínou, které byly Spojené státy odcizeny od roku 1949, kdy komunisté získali kontrolu. Aby Nixon zpečetil nový vztah, podnikl v únoru 1972 velkolepý výlet do Číny.

Po 6. říjnu 1973 izraelští představitelé telefonovali Kissingerovi, že bojují proti invazi. Egyptské síly útočily na Sinaji, zatímco syrská armáda byla na severu Izraele. Takzvaná čtvrtá arabsko-izraelská válka začala. Nixon vyslal Kissingera, aby vyjednával s Izraelem, Egyptem a Sýrií – Kissingerovou slavnou „kyvadlovou diplomacií“.

Na konci byl nový a tentokrát trvalý mír. Ty posloužily několika důležitým americkým zájmům: zastavily cyklus invazí, zastavily embargo arabských států vyvážejících ropu a připravily půdu pro historickou mírovou smlouvu mezi Izraelem a Egyptem (Carterova dohoda z Camp Davidu). Kissinger může být jediným nositelem Nobelovy ceny míru, který si po získání ceny zajistil větší mír než dříve.

Tyto úspěchy z něj dělají diplomata historického formátu. Intenzita a rozsah těchto diplomatických iniciativ a jejich úspěch – v tom smyslu, že všechny vyústily v dohody – nemají v americké historii a možná ani v historii Izraele obdoby. Se svými zázraky diplomacie Kissinger zanechal stopu ve dvacátém století.

I když Kissinger připouští, že proroci mají „nejvášnivější vizi“, řekl, že před nimi dává přednost státníkům, protože uznávají reálné skutečnosti a vidí hodnotu v postupných ziscích.

Současné politické klima bohužel nepodporuje nástup vůdců, jako je Kissinger. Jeho kniha věnovaná „vůdcovství“ ilustrovala důležitost budování konsenzu v hlavních otázkách. Politický vůdce nemůže vytvořit vizi, která mu dá status státníka, tweetováním nebo zveřejňováním na Facebooku. Místo toho, jak píše Kissinger, jsou vůdci vytvářeni opatrným studiem historie.

Všechny demokracie trpí stejným neduhem: Intelektuálně zbídačená politická třída, která je více posedlá průzkumy a sociálními sítěmi než vizí své společnosti.

Ale to je problém, který by měli zvážit i krátkodobí myslitelé: Jak může Amerika dál vést svět bez vůdců, kteří dokážou spojit vysokou teorii a uzemněný pragmatismus, jako to dělá Kissinger?

Ahmed Charai je vydavatelem Jerusalem Strategic Tribune. Je členem představenstva Atlantické rady, Mezinárodní krizové skupiny, Centra pro strategická a mezinárodní studia, Výzkumného ústavu zahraniční politiky a Střediska národního zájmu.

Obrázek: Mark Reinstein / Shutterstock.com